

Potem Dominus vobiscum, Ite missa est: alleluja, alleluja i po odmówieniu Placeat tibi, udziela błogosławieństwa i opuściwszy ostatnią ewangelię wraca do zakrystii.

Kraków

Ks. BRUNON MAGOTT

SPRAWOWANIE PEWNYCH FUNKCJI PRZEZ DIAKONA W NADZWYCZAJNYCH WYPADKACH

I. Egzekwie (Absolucja) i odprowadzanie zwłok na cmentarz

Zgodnie z rubrykami Rytuału Rzymskiego z 1925 r.¹⁾, odpowiedzią św. Kongregacji Obrzędów z dnia 14 sierpnia 1858 r.²⁾ i przepisami Ceremoniału Biskupiego³⁾, diakon „ex gravi causa de Ordinarii loci vel Parochii licentia“, przybrany w kapę i stułę może dopełnić ceremonii absolucji nad zwłokami (exequias peragere).

Ten sam diakon jednak w zastępstwie kapłana nie może odprowadzić zwłok na cmentarz, poświęcać tam grobu, jak to wynika z decyzji SRC.⁴⁾ oraz z Kodeksu Prawa Kanonicznego, gdzie w kan. 1231 § 2, czytamy: „Qui exequias in ecclesia peregit, non solum ius, sed etiam officium habet excepto gravi necessitatis casu, comitandi per se vel alium sacerdotem cadaver ad locum sepulturae“.

II. Udzielenie chrztu uroczystego przez diakona „sine loci Ordinarii licentia vel Parochii“

Według kan. 741 Kodeksu Prawa Kanonicznego, diakon jest szafarzem nadzwyczajnym chrztu uroczystego.

Nasuwa się jednak pytanie czy diakon udzielając sakramentu chrztu św., uroczyście bez pozwolenia Ordynariusza miejscowego lub proboszcza staje się irregularis do dalszych święceń.

Z Kodeksu Prawa Kanonicznego, kan. 985, wynika, że nieprawidłowymi są ci, którzy wykonują jakiś akt władzy święceń duchownym wyższych święceń zastrzeżony, albo nie mając tego święcenia, albo też wykonują go, mimo że jest im to zakazane na skutek kary kościelnej, czyto osobistej (poprawczej lub odwetowej), czy też lokalnej⁵⁾.

¹⁾ Tit. VI, c. III, nn. 1 et 19.

²⁾ D. 3074, ad II.

³⁾ Lib. II, c. III, n. 16; Por. także Eph. Lit., 44 (1930), 232.

⁴⁾ SRC., 11 septembris 1847, n. 2911 ad X; Eph. Lit., 49 (1935), 394.

⁵⁾ Taką karą osobistą poprawczą, która zabrania wykonywania władzy święceń jest ekskomunika, interdzykt osobisty i suspensa. Kara odwetowa to suspensa na czas określony, lub na zawsze, pozbawienie karne beneficium oraz degradacja. (c. 2298).

Diakon zaś według kan. 741 i Rubryk Rytuału Rzymskiego z 1925 r.⁶⁾, jest nadzwyczajnym ministrem chrztu uroczystego.

Nie zachodzi więc w tym wypadku uzurpacja święceń, powodująca nieprawidłowość, diakon bowiem nie przywłaszcza sobie aktu władzy święceń wyższych, gdyby udzielił chrztu, jak to zostało powiedziane wyżej.

Kraków

Ks. TADEUSZ SWAGRZYK

UPRAWNIENIA PŁYNĄCE Z PRZYJĘTYCH ŚWIĘCEŃ LEKTORATU WZGLĘDEM KOŚCIELNYCH BŁOGOSŁAWIEŃSTW

Słowo: błogosławienie (*benedictio*) może być używane w wielorakim znaczeniu. Pod tym pojęciem rozumiemy tutaj: błogosławienie, poświęcenie, osób lub rzeczy, co możnaby jeszcze dokładniej określić, jako: „*Caeremonia ecclesiastica qua per invocationem divini nominis aliquid boni confertur vel postulatur*“. Z definicji tej (*confertur vel postulatur*) wynika, że wśród tych błogosławieństw zachodzi pewna różnica.

Potwierdza to także Kodeks Prawa Kanonicznego, który rozróżnia: błogosławienia (*benedictiones invocativae*) i poświęcenia (*benedictiones constitutivae*)¹⁾ „*Benedictio invocativa*“ nie zmienia stanu osoby lub rzeczy pobłogosławionej, uprasza tylko u Boga jakiegoś dobro doczesne lub nadprzyrodzone. Do takich błogosławieństw zaliczamy np. błogosławienie chorych, domów, pól itd. „*Benedictio constitutiva*“ nadaje osobom lub rzeczom charakter osoby lub rzeczy świętej, wyłącza z użytku doczesnego, a przeznaczają do użytku religijnego, np. poświęcenie ołtarza, olejów itd.

Ze względu na szafarza poświęcenia, błogosławieństwa dzielą się na: zastrzeżone (np. papieżowi, biskupom,) oraz nie zastrzeżone. Z tych niektóre należą z prawa do proboszcza (inny kapłan nie może ich godziwie dokonywać bez jego pozwolenia).

Autorowie oprócz wymienionych powyżej błogosławieństw rozróżniają nieraz jeszcze inny ich rodzaj, mianowicie poświęcenia soli, wody... „*quae ad pium usum adhibentur*“ tzw. „*intermedias*“, które możnaby zaliczyć do grupy tych, które noszą nazwę „*benedictiones constitutivae*“.

Omawiane błogosławieństwa sięgają swoimi początkami pierwszych wieków Kościoła, jak to wynika z najstarszych sakramentarzy: leonowego, gelażyńskiego, gregoriańskiego i świadectw starożytnych pisarzy kościelnych.

⁶⁾ Tit. II, c. I, n. 15;

¹⁾ Polska terminologia nie jest ustalona. Por. Nowodworski, Ceremoniał parafialny, Płock 1931, 122; Sieniatycki, Zarys dogmatyki katolickiej IV, 99.